

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

56. Quidam Sacerdos absolvit pœnitentem, qui rem habuerat cum fœmina
in vase præpostero, tenens illam opinionem, hanc non esse veram
Sodomiam, nec includi in casu reservato Sodomiae posito in Tabella ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

4. Nota etiam, quod dubium est de eo, qui in ludo eodem, cum eisdem personis ex intervallo, & interpolatis diuersis verbis pluries blasphemauerit Deum, vel Beatissimam Virginem, an incidat in casum referuatum, vt blasphemans ex peruersa conuentione? Respondetur non incurrere casum referuatum, quia non sunt diuersae blasphemiae, si fuerint prolatae ex intervallo, & interpolatis diuersis vicibus in eodem ludo, quia solius temporis intervallum non inducit diuersitatem, vel pluralitatem delicti, sed diuersi impetus. Quare si eodem impetu diuersis temporibus tantum continuatis cum temporis intervallo fuerint prolatae plures, & plures blasphemiae, vna tantum censetur: Ad hoc facit Text. in leg. Quod lex. §. fin. ff. de adult. Et haec omnia docet Baucius, vbi supra fol. 37. & ante illum Grassius loco citato, num. 6 1.

RESOL. LIV.

An alumni, qui viuunt in Collegiis Societatis Iesu, vel aliorum Regularium exemptorum subdantur casibus Episcopalis? Idem est quoad confessiones & censuras. Ex part. 7. tr. 12. & Misc. 3. Ref. 1. 4. aliis 12.

§. 1. **M**ouet hoc dubium Bordonus in consil. Regul. resol. 38. quest. 5. num. 10. vbi sic ait. An Scholares collegialiter viuentes sub cura, & disciplina Religiosorum exemptorum, vt sunt nobiles in Collegiis Societatis Iesu, aut aliorum Regularium subdiciantur quoad casus referuatos ab exemptis Superioribus Monasterij, vbi manent, an Episcopo, in cuius Diocesi habitant? 2. Respondetur, si consentitur Confessariis Regularibus ab Episcopo, necessario approbatis, tenentur casibus Episcopalis, quia ille Confessarius, cui restricta est potestas, illos iudicare non potest, nisi virtute potestatis, quam habet a suo Episcopo, ac proinde a referuatis absolueret non potest secum collegialiter viuentes. Quod si confiteri possunt Confessariis solum intra Religionem admissis, subdiciuntur casibus Regularibus, quia talis Confessarius eos iudicare habet iuxta limites potestatis sibi communicatae a suo Superiore. Faciunt dicta superioribus sub questione 3. Confirmatur, quia isti confiteri possunt Confessariis solum in Religione approbatis, cum continui sint eorum commentales. Ita Bordonus: sed protulit dicendum est, supradictos, quoad confessiones, censuras & casus referuatos per omnia subiectos esse Episcopo in cuius Diocesi habitent; nec valet esse continuos commentales Regularium, nam ex suis viuunt expensis, & talem rationem alibi refutauimus.

RESOL. LV.

In Tabella casuum referuatorum Diocesis Panormitanae adest peccatum sodomia; quasitum a me fuit, an pueri ante annos pubertatis includantur in tali referuatione? Ex part. 2. tract. 15. & Misc. 1. Ref. 1.

§. 1. **D**vas inuenio apud Doctores sententias circa hanc questionem. Prima affirmat, sic Homobonus de cas. referu. p. 1. c. 3. fol. 60. ait: Peccata impuberum, vt masculorum ante 12. annum, referuationibus Episcoporum subduntur, nisi aliud eorum statutis caueatur: ita etiam docuit Lazarius tractat. de Blasphemia, q. 9. numer. 4. 2. & nouissime

Floronus de casib. referuat. part. 1. cap. 3. num. 3. 2. Secunda opinio negat, ita doctissimus Paludanus in 4. sent. dist. 34. qu. 2. artic. 1. & nouissime Iacobus de Grassis tom. 1. Consiliorum lib. 5. de adult. conf. 3. n. 13. & seq. vbi quaerit, an pueri succubi & muliebria patientes comprehendantur sub casu referuato; & respondet negatiue, quia sicut minor aetas in foro exteriori excusat a poena ordinaria, ita & in animae iudicio. Et ita etiam docet Bellocchius de cas. referuat. p. 2. q. 1. n. 203. & q. 17. num. 66.

RESOL. LVI.

Quidam Sacerdos absoluit poenitentem, qui rem habuerat cum femina in vase propestero, tenens illam opinionem, hanc non esse veram sodomiam, nec includi in casu referuato sodomie posito in Tabella Illustrissimi Archiepiscopi; quasitum postea, an peccauerit, & an illud Sacramentum fuerit nullum, quia ille poenitens aliud peccatum in illa confessione non fuerat confessus? Et discutitur, an in materia Sacramentorum sequi possit opinio probabilis, relicta probabiliori & tutiori? Et adde non solum errorem communem, sed etiam probabilem Doctorum opinionem efficere, vt Ecclesia det iurisdictionem, etiamsi forte opinio illa sit falsa, vt si probabile sit talem posse absolueret a referuatis, censuris, & similibus. Ex part. 2. tract. 15. & Misc. 1. Ref. 29.

§. 1. **A**liqui, vt ipse asserbat, responderunt affirmatiue. Nam licet in aliis possit quis sequi opinionem probabilem, relicta etiam probabiliori & tutiori, vt nos supra probauimus, tamen hoc non est licitum in administrandis Sacramentis. Sed talis Sacerdos tenuit opinionem probabilem, & Ref. 65. vt §. cum illa Sacramentum administrat; ergo. Et ita hanc sententiam docuit Sancius in select. disput. 44. num. 19. Nugnus in addit. ad 3. p. tom. 2. q. 8. art. 5. dub. 1. Salas in p. 2. tom. 1. tract. 8. disp. vnic. sect. 10. n. 101. & sect. 27. n. 286. & 287. & nouissime Filliuc. in q. mor. tom. 2. tract. 21. c. 4. n. 139. vbi ait: In casu opinionum circa iurisdictionem Sacerdotis confessiones excipientis, magis tutam opinionem sequendam esse censeo, vbi tamen adesset communis error, cum titulo colorato satis tuto, potest talis haberi pro vero Confessario. Haec ille.

2. Sed ego ad propositum dubium negatiue respondendi. Nam licet verum sit, quod in materia Sacramentorum non sit sequenda opinio probabilis, relicta probabiliori & tutiori, non solum ratione obligationis charitatis erga proximum, vt voluit Vasquez in p. 2. tom. 1. disp. 63. cap. 3. verum etiam ratione reuerentiae debitae Sacramento, & ita absolute tenuit hanc opinionem Suarez in 3. p. tom. 4. disput. 26. sect. 6. num. 5. licet mihi distinctio Vasq. magis placeat, tamen ab hac regula, & ex ista conclusione excipitur casus, de quo loquimur: nam si aliquae opiniones circa iurisdictionem Sacerdotis ad audiendas confessiones versantur, & opinio probabilis doceat illam habere, probabilior autem neget, licitum est Sacerdoti relinquere probabiliorum, & sequi probabilem Ita. Malder. imp. 2. quest. 19. art. 5. disp. 86. ante dist. 7. Martinez tom. 1. in p. 2. q. 19. art. 9. dub. 6. concl. 7. Bonac. tract. de leg. disp. 2. q. 4. punct. 9. num. 19. Reginald. in praxi, tom. 2. lib. 1. cap. 8. num. 102. & 103. Coninch. de Sacram. disp. 8. dub. 3. concl. 6. num. 22. & dub. 6. num. 46. & Lessius de iust. lib. 2. c. 29. dub. 8. num. 68. vbi asserit: Adde non solum errorem communem, sed etiam probabilem

Sup. hoc in ita in Ref. 58. Et ideo §. vlt. sed lege eam per tom. 5. & in Ref. 65. vt §. in tom. 6. tr. 1. in fine Ref. 79. & in tom. 5. tr. 9. Ref. 35 §. 1. post medium, a veris, vnde asserit, & si placeat, lege hic infra in te. 7. doctrina Ref. 132. signanter ad medium.

* Sup hoc in tom. 8. tr. 1. Ref. 4. & in aliis eius primae not.

Sup. hoc in
tom. 1. tr. 1.
Ref. 4 § Sed
audiamus. &
in aliis 33 &
& verif. eius
not.

babilem DD. opinionem efficere, vt Ecclesia det iurisdictionem, etiam si forte opinio illa sit falsa; vt si probabile sit, talem posse absoluere à referuatis, vel centuris, & similibus. Ita Lessius, qui citat pro hac opinione etiam Henriquez lib. 2. de pœnit. cap. 14. num. 3. & 4. & illam etiam post Lessium & alios docet Sanchez in summa, tom. 1. lib. 1. cap. 9. num. 35. Quoniam (ait ipse) in talibus confessionibus semper quispiam fatetur aliqua venialia cum mortalibus, de quibus mortalibus est opinio probabilis; sed quilibet Sacerdos habet certam iurisdictionem circa venialia, & ideo cum pœnitens non ponat obicem, & sit certa iurisdictione in aliquam materiam partem, erit certus confessionis valor; & quamuis talis Confessarius careat iurisdictione in mortalia ea indirectè & per accidens, virtute illius iurisdictionis remittuntur, quicquid in contrarium afferat Nugnus vbi supra.

3. Dico igitur non solum adesse valorem Sacramenti in illa confessione, in qua pœnitens cum mortalibus, de quibus adesse opinio probabilis, confitetur aliqua venialia, vt modò asserbat Sanchez; sed etiam quando in illa confessione (vt fuit in casu, de quo interrogatus fui) non confitetur, nisi illud peccatum, de quo extabat opinio probabilis, confessarium posse illum absoluere; nam tunc opinio DD. probabilis efficit, vt Ecclesia tali sacerdoti in illo casu conferat iurisdictionem.

4. Ad argumentum pro contraria sententia in principio positum, parèt responsio ex dictis. Nam in aliis casibus in materia Sacramentorum, sequendo opinionem probabilem, relicta probabiliori & tutiori, esset periculum irritandi Sacramentum, quod in casu de quo loquimur, non potest euenire. Nam licet illa opinio probabilis sit falsa à parte rei, tamen in tali casu iurisdictione suppletur & confertur ab Ecclesia. Illud verò quod ait Filliuc. mihi displicet. Nam si non esset admittenda doctrina superius posita in casu, de quo loquimur, sequerentur eadem incommoda, quæ sequerentur, Ecclesia non supplet iurisdictionem, quando est error communis, & titulus coloratus, in quo casu vult ipse iurisdictionem ab Ecclesia suppleri. Ex his omnibus apparet, me rectè consuluissè, Sacerdotem absoluentem cum opinione probabilis illum pœnitentem, qui rem habuerat cum femina in vase præpostero, non obstante referuatione peccati sodomie, non peccasse, neque irritum effecisse Sacramentum. Salua semper, &c.

RESOL. LVII.

An Bulla Pij V. contra Clericos Sodomitas obliget in foro conscientie, & sit vsu recepta? Ex part. 2. tr. 17. & Misc. 3. Ref. 61.

Sup. hoc in
tom. 1. tr. 1.
Ref. 38. §
Quoad &
perlege ob-
iacione Ca-
ramel. ad-
uersus hanc
quæst. in to-
6. tr. 1. Ref.
39. signanter
à lin. 1. §. 2.
& vide etiam
doctrinam al-
terius Ref.
eius primar-
not. & infra
vide Ref. 3
& alias Ref.

§. 1. Obligare putauit Nauar. in man. cap. 27. num. 249. & in hanc opinionem inclinat Gambarupta de casibus referuatis cas. 2. n. 4.
2. Sed contrariam sententiam docuit Iac. de Graff. in suis dec. p. 1. lib. 2. cap. 50. num. 4. & 5. vbi probat supradictam Extravagantem tantum pertinere ad forum exterius, & non esse in foro conscientie vsu receptam, tradiderunt Belloch. in praxi de cas. refer. p. 2. q. 1. n. 221. Auila de cens. p. 7. disp. 4. dub. 7. concl. 7. in fin. Henricus in sum. lib. 1. q. 6. §. n. 1. & Prosper de August. in addit. ad sum. Quaranta, ver. sodomia, & ita asserit, respondisse multos viros doctos, & innuit Suar. de censur. disp. 31. sect. 4. num. 22. & absolute tenet Filliuc. de casib. referuat. p. 2. c. 7. §. 1. num. 8. vbi testator, quendam ex Societate Iesu testatum fuisse, Cardinalem Sabellinum Vicarium

Romani Pontificis consultum respondisse, hanc Bullam non esse vsu receptam. Sed quia fieri potest vt alicubi sit vsu recepta, ideo queritur.

RESOL. LVIII.

An Clericus incurrat in pœnas supradictæ Bullæ, si habeat rem cum aliqua muliere in vase præpostero?
Et an incurrat in casum referuatum sodomie ille, qui cum muliere rem habuerit in vase præpostero? Ex part. 2. tr. 17. Misc. 3. Ref. 62.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Sayrus de supradicta Bulla, in addit. ad sum. Quaranta, verb. sodomia, & Aloyl. Ricc. in praxi p. 3. resol. 60. n. 4. & p. 1. resol. 302. n. 2. & in Collectaneis decif. part. 5. collect. 1877. Ratio est, quia concubitus cum femina in vase præpostero est verè sodomia, vt tenet Homobon. in exam. Eccl. q. 1. tr. 7. c. 28. q. 1. 14. Regis. in praxi tom. 2. l. 2. c. 3. sect. 10. n. 49. Lessius l. 4. c. 3. dub. 1. 3. n. 90. Llamas in sum. p. 3. c. 8. §. 21. Menoc. lib. 2. de arbitrariis cent. 3. cas. 286. n. 5. qui citat Cardinal. Dec. Afflict. & alios, vide etiam Iul. Clarus lib. 5. §. sodomia. n. 23. & Lambert. de iure patron. p. 1. lib. 2. in art. 1. principali, n. 1.

2. Et ideo Iac. de Graff. in praxi lib. 1. cap. 11. nu. 2. cum Riccio vbi supra, & Gambarupta de casib. referuat. cas. 2. num. 3. Homobon. de cas. referuat. p. 2. cas. 5. sect. 5. asserit, & conuenit cum femina contra naturam, esse includendum in casu referuato sodomie.

3. At mihi contraria sententia semper visa est etiam probabilis, & probabilis etiam illam vocat Barbola in collect. tom. 2. lib. 5. tr. 3. c. 4. n. 10. & in terminis nostræ Bullæ eam docet Azor. p. 3. lib. 3. cap. 19. quæst. 3. Florinus de casib. referuat. p. 2. cas. 7. §. 1. n. 9. & Belloch. vbi supra, num. 219. vbi probant, Clericum non incurtere in pœnas huius Extravagantis, si cognoscat feminam extra vas debitum. Ratio est, quia sodomia est peccatum contra sexum, & debitum instrumentum; sed quando aliquis præpostere cognoscat mulierem, si non seruat debitum vas, seruat tamen sexum. Ergo non committit proprie sodomiam. Et ita docet D. Thom. 2. 2. quæst. 154. art. 1. cum Caiet. Azor. vbi supra, cap. 20. quæst. 1. Tannerus in 2. 2. disp. 3. q. 3. punct. 6. num. 149. Valent. tom. 3. disp. 9. q. 3. punct. 3. Zamardos in direct. part. 2. præ. ept. 6. c. 10. Ioan. de la Cruz in direct. cons. p. 1. præ. 7. art. 7. dub. 8. concl. 1. Ledelma p. 2. trall. 2. 7. c. 1. §. concl. 1. Henriquez lib. 1. c. 17. num. 6. in gl. lit. A. & B. Bonac. tract. de matr. q. 4. punct. 1. 1. propos. 1. Filliuc. tom. 1. trall. 30. c. 8. n. 158. cum aliis.

4. Ex his apparet, me probabiliter olim respondisse, quendam non incurrisse in casum referuatum sodomie, dum habuit rem cum muliere in vase præpostero; & ita tenent Syllius in D. Th. 2. 2. c. 154. art. 1. 2. Bonac. vbi supra n. 5. Chapeauilla de cas. referuat. c. 15. quæst. 2. Summa Coronap. 2. c. 2. n. 16. Florinus de casib. referuat. p. 2. cas. 7. n. 6. & Iac. de Graff. libi contrarius in tom. 2. lib. 5. conf. 3. cum aliis.

RESOL. LIX.

An Clericus incurrat pœnas supradictæ Extravagantis, si non emisit semen intra vas?
Ex quo deducitur, quod ad incurrendum in casum referuatum sodomie, necessarium est, vt semen intra vas effundatur, si autem, non erit proprie sodomia. Ex part. 2. tr. 17. & Misc. 3. Ref. 63.

§. 1. Respon